

År 1986 den 14. april vart Nord- og Midhordland jordskifterett sett i Biblioteket på Seim.

Rettsformann:

Kst. jordskiftedommar Arnold Skarseth.

Jordskiftemeddommarar:

1. Magne Askeland, 5110 FREKHAUG.
2. Kjartan Mongstad, 5110 FREKHAUG.

Protokollfører:

Jordskifteteknikar Einar Hauge.

Sak nr. 8/1979.

Partar:

1. Lindås kommune v/ordføraren, adr. 5100 ISDALSTØ, eigar av gnr.172, bnr.96, Hopland i Lindås herad.
Prosessfullmektig: H.r.adv. Pål W. Lorentzen, Torvalm. 5, 5000 BERGEN.
2. Andreas Hopland, adr. 5103 SEIM, eigar av gnr.172, bnr.1, Hopland i Lindås herad.
3. Johannes Vatnøy, 5100 ISDALSTØ, eigar av gnr.172, bnr.2, Hopland i Lindås herad.
Prosessfullmektig: H.r.adv. Kåre Michelsen, Torvalm. 4, 5000 BERGEN.
4. Magnar Hopland, 5103 SEIM, eigar av gnr.172, bnr.3, Hopland i Lindås herad.
5. Sigvard Hopland, 5103 SEIM, eigar av gnr.172, bnr.4, Hopland i Lindås herad.
6. Sigmund Larsen Hopland, 5103 SEIM, eigar av gnr.172, bnr.6, Hopland i Lindås herad.
7. Sverre Revheim, Lyngveien 22, 5082 EIDSVÅGNESET, eigar av gnr.172, bnr.8, Hopland i Lindås herad.
8. Ingolf Hellem, 5146 DALSGREND, eigar av gnr.172, bnr.9, Hopland i Lindås herad.
9. Olav Hellem, August Jakobsensvei 4, 4000 STAVANGER, eigar av gnr.172, bnr.9, Hopland i Lindås herad.
10. Kåre Hellem, 5146 HJELMÅS, eigar av gnr.172, bnr.9, Hopland i Lindås herad.
11. Svanhild Hjelmtveit, 5103 SEIM, eigar av gnr.172, bnr.10, Hopland i Lindås herad.
12. Odny Maland, 5103 SEIM, eigar av gnr.172, bnr.28, Hopland i Lindås herad.
13. Helga Orvedal, 5103 SEIM, eigar av gnr.172, bnr.32 i Lindås herad.
14. Kjell Arnstein Orvedal, 5103 SEIM, eigar av gnr.172, bnr.32 og 64, Hopland i Lindås herad.
Prosessfullmektig for part 13 og 14; Advokat Karsten Solberg, Bryggen 8, 5000 BERGEN.
15. Sigurd Hopsdal, Salhusvn. 5090 NYBORG I ÅSANE, eigar av gnr.172, bnr.50, Hopland i Lindås herad.
16. Olav Kåre Vatnøy, 5103 SEIM, eigar av gnr.172, bnr.104, Hopland i Lindås herad.
Prosessfullmektig: H.r.adv. Kåre Michelsen, Torvalm. 4, 5000 BERGEN.

Saka er kravd av part nr.1, Lindås kommune.

Saka gjeld:

Nyvurdering av veg nr.6 i utskiftinga frå 1906 frå fylkesvegen fram til kommunen sin eigedom Fisketangen, gnr.172, bnr.96, Hopland i Lindås herad.

Til stades:

For Lindås kommune møtte ordførar Jostein Vike saman med Kåre Jordal, Kåre Vik og prosessfullmektigen, H.r.adv. Pål W. Lorentzen, Andreas Hopland, Johannes Vatnøy saman med sin prosessfullmektig h.r.adv. Kåre Michelsen som også møter for Olav Kåre Vatnøy, Sigurd Hopland, Odny Maland, Kjell A. Orvedal og Helga Orvedal.

Desse var lovleg varsla men møtte ikkje:

Magnar Hopland, Sigmund Larsen Hopland, Sverre Revheim, Ingolf Hellem, Kåre Hellem, Olav Hellem, Svanhild Hjelmtveit og Sigurd Hopsdal.

Rettsformannen leste opp §§ 106 - 108 i domstollova, og på førespurnad frå rettsformannen visste ingen om tilhøve som gjorde nokon av rettsmedlemmene ugild, og retten sa seg gild i saka.

Både jordskiftedømmarane har før avgjeve den påbodne lovnad.

Framlagt i retten vart:

1. Krav om denne saka, dat. 8/8 1979 frå Lindås kommune v/ordførar Åsm. Skår.
2. Kopi av krav om mellombels tiltak, dat. 28. januar 1979 frå Lindås kommune.
3. Brev av 28. mai 1980 frå adv. Ingard Østerbø til jordskiftedommaren i Ytre Nordhordland.
4. Kopi av stevning til Nordhordland Heradsrett, dat. 14. mai 1980 frå adv. Ingard Østerbø.
5. Kopi av brev til Lindås kommune, dat. 10.6.1980 frå jordskiftedommar Sverre Årdal.
6. Nordhordland Heradsretts dom av 16. mars 1981.
7. Gulating Lagmannsretts dom av 14. juni 1982.
8. Krav, dat. 17. august 1983 frå Lindås kommune om at Jordskifteretten skal halda fram med saka.
9. Melding om motteke jordskiftekrav sendt partane i saka den 5. mars 1984.
10. Brev, dat. 13. april 1984 frå adv. J. Wilhelm Brekke til Jordskifteretten.
11. Dok.nr. 10 sendt Lindås kommune til vitring den 25. april 1984.
12. Rettsforlik i Nordhordland Heradsrett den 28. september 1984.
13. Utskrift av utskiftinga på Hopland utmark, slutta 16. august 1906.
14. Kopi av jordskiftekartet frå same utskiftinga.
15. Innkalling til rettsmøtet i dag, dat. 10. mars 1986 med mannsoppsummering og vedhefta Postverkets kvittering for rek.brev til partane.
16. Løyve, dat. 4. april 1986 frå fylkesjordskiftesjef Erling Rolland til kst.jordskiftedommar Arnold Skarseth til å handsama saka.
17. Kopi av brev av 16. mars 1986 frå adv. Karsten Solberg til Lindås kommune.

Dei framlagde dokument vart opplesne så langt partane frann det turvande.

Dessutan hadde ein tilstades ymse kart i målestokk 1:1000 over det aktuelle område.

No fekk Lindås kommune v/h.r.adv. Pål W. Lorentzen ordet og forklarte kvifor det var kravd vegsak på vegen fram til kommunen sin eigedom, Fisketangen, gnr.172, bnr.96. Han refererte til dommene i Herads- og Lagmannsretten, og konstaterte at den rettskraftige dommen i Lagmannsretten slår fast at Lindås kommune ikkje kan åpne veg nr.6 frå utmarksutskiftinga på Hopland for ålmen ferdsel. Sjølvve vegretten til kommunen hadde det aldri vore tvist om, den fylgde med i salget av bnr.96, og det er klårt at kommunen kan nytte vegretten så langt det trengs for å driva eigedommen som landbrukseigedom i vidaste forstand. Han synte her til at å utnytte eit område til dømes til hyttebygging, kunne liggja innanfor begrepet landbruksmessig drift, og då må fleire kunne bruka vegen.

Sjølv om vegen no vert å sjå på som ein privat veg, måtte det difor ikkje leggjast for store restriksjonar på kven som skal kunne bruke vegen.

Kommunen var likevel komme til at ei omlegging av ein del av vegen måtte vera det beste, slik at den kom vekk frå tunet til bnr.32. Det hadde vore mange ulemper med å bruka vegen slik han no går, mellom anna hadde eigaren av bnr.32 sett eit bilvrak i vegen og elles hindra bruken av vegen på ymse vis. Han synte til §§ 1 og 4.4. i jordskiftelova, og meinte at ei omlegging av vegen måtte til for at kommunen kunne utnytta Fisketangen på tenleg vis. At eigaren av bnr.32 hadde bygd hus inntil vegen, måtte bli hans sak, den som bygde visste at det gjekk veg fram til Fisketangen her. Også nye eigarar som overtok bnr.32 måtte vera klår over dette. Kommunen kunne difor med godt samvete bruka den der den no går gjennom tunet til bnr.32 for å koma til sin eigedom. Men kommunen vil ha ro omkring denne saka og har gått til jordskiftesak for å få til ei omlegging av siste del av vegen, slik at den kjem ut av tunet på bnr.32. Han la no fram ein plan over kor vegen skulle gå, men sa samstundes at det var opp til jordskifteretten å bestemme den endelege trasèen. Han meinte at den gamle vegbreidda var for lita, berre 2,5 m. No måtte sjølvvegbreidda vera 3,5 m med tillegg for grøfter og skråninga. Omlegginga av vegen skjer i lite verdiful mark. Det måtte gjerast ei utviding av vegen der den skal gå som før, slik at også denne del av vegen fekk turvande breidde. Han syntes at den omlegging av vegen som her er foreslått, måtte vera til stor føremon for eigaren av bnr.32 og kunne ikkje forstå protestar frå Orvedal på at denne jordskiftesaka skulle fremjast. Kommunen var ikkje interessert i å drive denne saka fram som ei oreigningssak, og kommunen måtte vera i sin fulle rett til å få denne saka ordna via jordskifteretten. Han hevda difor at eigarane av bruk som har føremon av denne omlegginga og utbetringa av vegen, måtte vera med på å bera kostnadene med dette. Særleg måtte dette gjelda eigarane av bnr.32, som no får vegen vekk frå tunet sitt. Advokat Lorentzen synte og til at etter servituttlova kunne Orvedal vore nøydd til sjølv å bera heile kostnaden med den omlegginga av vegen som skulle til for å bli kvitt vegretten gjennom tunet sitt.

For å unngå framtidige problem med eigaren av bnr.32, krov han og makeskifte av det arealet som vert att på bnr.32 mellom den nye vegen og grensa mot bnr.6, slik at kommunen overtar dette arealet mot det bnr.32 får ei stripe av bnr.96 i grensa mot bnr.32.

Han la deretter ned denne

Påstand:

1. Den kravde jordskiftesak vert å fremja.
2. Kommunen vert tilkjent sakskostnadene i samband med fremme av saka.

Eigarane av bnr.32, Kjell A. Orvedal og Helga Orvedal heldt fram at den kartskissa som no er lagt fram over den nye veg-trasèen, skulle vore lagt fram tidlegare for partane. Dei var usamde i at kommunen skulle krevja jordskiftesak angående veg nr.6. Vegen er kommunal og det skulle vore halde oreigningssak i staden. Då ville kommunen måtte ha teke alle utgiftene med vegen, noko som var rett sidan dette vil verta ein kommunal veg. Jordskifteretten kunne ikkje leggja ut ein offentleg veg. Eigarane av bnr.32 frykta at kommunen seinare ville gjera vegen offentleg med dei ulemper dette ville føre med seg for bnr.32, sjølv om vegen går etter den trasèen som kommunen no foreslår. Dersom det var gått fram med oreigningsskjøn, meinte dei at vegen kunne ha kome ein annan stad, og kunne då ha vore heilt utan ulemper for bnr.32. Dei ville i alle høve ikkje ha noko utlegg i samband med ei vegomlegging; dei ville ikkje ha kostnader med å halda veg for ålmenta.

Eigarane av bnr.32 la difor ned denne

Påstand:

Den kravde jordskiftesak vert å avvisa.

— . —

H.r.adv. Kåre Michelsen som møtte for Johannes og Olav Kåre Vatnøy meinte at dommen i Lagmannsretten var ein fastsettingsdom. Han sa og at jordskifteretten kan utvida den vegretten som er fastsett i dommen. Det var ingen konflikt mellom kommunen og hans partar, men han meinte at kommunens krav var litt uklåre. Han ville ha saka fremja.

Eigaren av bnr. 1, Andreas Hopland, meinte at han hadde bruksrett i veg nr. 6 slik den no går. Han ville ikkje ha vegen omlagd, den kunne gå slik den no går, då ei omlegging ville føre til utgifter, noko han ikkje ville ha.

Eigaren av bnr. 2, Johannes Vatnøy ga ei oversikt over opparbeidinga av veg nr. 6 slik den ligg i dag. Han meinte og at det var uturvande å flytta vegen, den kunne gå der den går i dag, det var han best tent med. Ei omlegging ville føre til utgifter for han, og det var han ikkje interessert i, han klarte seg godt med vegen slik den går i dag.

Eigaren av bnr. 4, Sigvard Hopland sa at dette hovedsakeleg var ei sak mellom Orvedal og kommunen. Han trudde likevel at han hadde veg fram til Fisketangen og meinte det var ein rett alle hovedbruka på Hopland hadde. Han ville ikkje ha vegen flytta, då dette kunne føre til kostnader for han.

Eigaren av bnr. 28, Odny Maland hadde ikkje noko imot at folk skulle koma fram til Fisketangen. Vegen hadde vorte utkjørt år for år slik at den no er breiare enn oppgjeve i utskiftinga. Ved utviding av vegen, måtte det takast omsyn til at det går vann- og kloakkledning under vegen til huset hennar.

Ordførar Jostein Vike sa at han hadde bede om grensegang i samband med Lagmannsrettssaka avdi han meinte å ha fått påvist feil grensemerke.

Det vart no teke synfaring i marka saman med partane og deira prosessfullmektigar. Også no fekk partane målbera alt dei fann turvande. Etter synfaringa fekk partane og prosessfullmektigane ordet til avsluttande innlegg. Partane sa no frå om at dei ikkje hadde meir å målbera. Rettsformannen erklærte då forhandlingane for avslutta og sa frå om at dei ymse avgjerder no ville verta tekne opp til avgjerd i retten, og at resultatet ville verta opplest i same rettslokale fredag den 25. april kl. 9.30.

I telefonsamtale med rettsformannen den 15. april og i brev av same dato har Kjell A. Orvedal sin prosessfullmektig, adv. Karsten Solberg, trekt attende påstanden om avvising av saka for jordskifteretten. Brevet er vedlagt saka som dok.nr.18. I samme brev vert det synt til at adv. Lorentzen på vegne av Lindås kommune har trekt attende kravet om saksomkostningar på dette punkt. Dette er bekrefta i telefonsamtale den 21/4 d.å. med adv. Lorentzen. Sidan nå bae partar har samanfallande påstandar i spørsmålet om fremje av saka, vert det ikkje naudsynt å seia orskurd i dette spørsmålet, og det er då ingen formelle innvendingar mot å fremja saka.

Jordskifteretten har deretter skjønna på om dei materielle tilhøva for å fremja saka er tilstades. Slik vegen går idag, hevdar eigaren av bnr.32 at den er til stor ulempe då den går gjennom tunet deira. Kor mange som har rett til denne vegen må jordskifteretten taka stode til, men det er uomtvista at eigaren av bnr.96, Lindås kommune, har vegrett her. Kommunen har sagt seg viljug til ei omlegging av vegen slik at den ikkje lenger går gjennom tunet på bnr.32. Dei andre eigarane som meiner å ha vegrett her, vil ha vegen slik den går i dag. Jordskifteretten finn at dette er tilhøve som det må finnast ei løysing på ved ei nyvurdering av den vegen som vart utlagd som veg nr.6 ved utskiftinga på Hopland, slutta den 16. aug. 1906. Lovheimelen til ei slik vurdering finn retten i § 4.4 i jordskiftelova som gjev høve til å taka opp til ny vurdering vegar som har vore lagde ut i ei jordskiftesak.

Jordskifteretten gjorde samrøystes slikt

Vedtak:

Den kravde jordskiftesak vert å fremja.

Eigarane av bnr.1, 2, 4 og 104 har halde fram at dei har rett i vegen over bnr.32 fram til bnr.96. Eigarane av bnr.32, Helga og Kjell A. Orvedal, protesterte på dette. Jordskifteretten finn at dette er eit spørsmål som må avklårast for å gjennomføre saka, då ein må ha avklåra kven som skal vera med i den framtidige vegen. Mekling i tvisten har ikkje ført fram.

Jordskifteretten har difor sagt slik

Dom:

Partar i denne dommen er:

- Saksøkjarar: 1. Johannes Vatnøy, adr. 5100 ISDALSTØ,
eigar av gnr.172, bnr.2.
2. Olav Kåre Vatnøy, adr. 5103 SEIM,
eigar av gnr.172, bnr.104.
    Prosessfullmektig: H.r.adv. Kåre Michelsen,
    Torvalm. 4, 5000 BERGEN.
3. Andreas Hopland, adr. 5103 SEIM,
eigar av gnr.172, bnr.1.
4. Sigvard Hopland, adr. 5103 SEIM,
eigar av gnr.172, bnr.4.

I rettsforlik av 28. sept. 1984 i Nordhordland Heradsrett - dok.nr. 12 - vart det semje mellom eigaren av bnr.2 og eigarane av bnr.32 at veg nr.6 skulle haldast open også over bnr.32 for Hopland Fellesskap mot at eigaren av bnr.2 skøytt eit areal til eigarane av bnr.32.

H.r.adv. Michelsen på vegne av saksøkte nr.1 og 2 hevda no at dette forliket var ugilda og elles hadde vorte ein nullitet avdi føresetnadene for forliket ikkje var oppfylde frå eigarane av bnr.32 si side. Han ville difor at jordskifteretten skulle sjå bort frå forliket og avgjera tvisten om bnr.2 og 104 har bruksrett i veg nr.6 over bnr.32 på grunn av andre prov i saka. Han synte til utskiftinga frå 1906 der det står at dei bruk som har bruk for vegen skal vera med på å opparbeida han. Han meinte at bnr.2 hadde bruk for denne vegen for å kome til ein sams valdeplass på Fisketangen, bnr.96 og dessutan eit sams skjær som ligg like utanfor. Eigaren av bnr.104 har rett til båtfeste på Skjæret og må difor ha vegrett over bnr.32.

Eigar av bnr.2, Johannes Vatnøy, sa at det var bnr.2 som etter utskiftinga åtte den mark veg nr.6 går over. Den første som bygde veg var eigar av bnr.8 som åtte Fisketangen. I 1942 byrja eigaren av bnr.2 å dyrka eit område i haugen ovanfor bnr.32 og måtte då vera med på vegbygginga. Då eigaren av bnr.32 skulle bygge hus, vart vegen forbetra. Seinare skulle eigaren av bnr.104 bygge hus, og vegen vart då omlagd. Han sa og at det var etter at Orvedal overtok bnr.32 at vegen vart forsøkt stengd.

H.r.adv. Kåre Michelsen la difor ned denne sams

Påstand:

1. Johannes Vatnøy og Olav Kåre Vatnøy har vegrett fram til 2. skiftelinje.
2. Johannes og Olav Kåre Vatnøy tilkjennes saksomkostninger.

Saksøkjar nr.2 og 3, Andreas Hopland og Sigvard Hopland, hadde hevda å ha sin vegrett frå gammalt, av di dei hadde bruk for å koma til dei same områda ved sjøen i Fisketangen.

Dei la difor ned denne

Påstand:

Andreas Hopland og Sigvard Hopland har rett i veg nr.6 over bnr.32.

Dei saksøkte, Helga og Kjell A. Orvedal, meinte at forliket av 28. sept. 1984 måtte vera å sjå på som oppheva då føresetnadene for forliket ikkje var oppfylt av eigaren av bnr.2. Heller ikkje kunne nokon få vegrett fordi dei var med i fellesskap ved sjøen på Fisketangen. Dit måtte dei kunne koma i båt. For å koma dit var det ikkje nok å ha vegrett i veg nr.6 som berre går til Fisketangen, dei måtte og ha hatt vegrett over Fisketangen og fram til dei sams områda ved sjøen. Det står det ingenting om i utskiftinga av 1906.

Dei saksøkte la difor ned denne

Påstand:

Johannes Vatnøy, Olav Kåre Vatnøy, Andreas Hopland og Sigvard Hopland har ingen vegrett i veg nr.6 over bnr.32.

Jordskifteretten skal få merke:

Twisten her går ut på om bnr.1, 2, 4 og 104 har vegrett over bnr.32 sin eigedom. Kommunen sin vegrett er uomtvista. Forliket av 28. sept. 1984 innheld eit punkt der Hopland Fellesskap er gjeve vegrett over gnr.172, bnr.32. Partane har hevda at dette forliket er ugilda, men etter å ha vendt seg til Heradsretten har rettsformannen fått opplyst at forliket er rettskraftig. Slutninga i forliket må difor vera å sjå på som ei kjensgjerning. Punkt 3 i forliket har dette innhaldet: "Helga og Kjell Ovredal forplikter seg til å halde gårdsvegen over såvel dette grunnstykket som gnr.172/32 åpent for Hopland Fellesskap og brukere som på utskiftingsgrunnlag eller annen særskilt adkomst har bruksrett til denne veg." Ei viss tolking av dette utsegnet er det plass til. Når det gjeld uttrykket Hopland Fellesskap må det vera dei bruk som var med på utskiftinga i 1906. Det er dei gamle hovudbruka på Hopland utmark, nemleg bnr.1 - 4, bnr.6 og bnr.8 - 10. Tydelegast går dette kanhende fram av oppstillinga på kartet som vart oppteke i samband med utskiftinga frå 1906, men også i utskiftinga er det desse bruka som har fått lagt ut teig m.m. Dette er då i alt 8 bruk og mellom dei er bnr.1, 2 og 4.

I tillegg kjem det forhold at etter utskiftinga i 1906 var bnr.2 eigar av det området vegen vart utlagd over. Sjølv om det her nå er skilt ut ei rekke bruk, kunne eigaren av bnr.2 her

heile tida ha kontroll med at han sjølv hadde vegrett i denne vegen, sjølv om den skulle koma til å gå over andre bruk. Slik og når det gjeld bnr.32 som jo er utskilt frå bnr.2 og der eigaren av bnr.2 ved utskiftinga hadde fullt høve til å halde att ein vegrett til sitt bruk. Dette går og fram av skyldskiftet på bnr.32 der det står: "Den fråskilde lut skal ha hovedbrukets rett til bruk av gardsvegen som går frå bygdevegen og fram til grenselina mot bnr.8." Bnr.8 i denne samanheng er det nåverande bnr.96, Fisketangen, og setninga seier ganske tydeleg at eigaren av bnr.2 har halde att ein vegrett for seg over bnr.32. Dette dokument er ikkje lagt fram av nokon av partane, men retten har sjølv skaffa dokumentet til vegar då skyldskiftet for bnr.32 må seiast å vera eit sentralt dokument i denne tvisten. Det vert nå lagt fram som dok.nr.19.

Når det gjeld vegretten for bnr.1 og 4 vil jordskifteretten - som tidlegare sagt - syne til forliket av 28. sept. 1984 som er rettskraftig og der bnr.1 og 4 høyrer til det som i forliket er nemnt som Hopland Fellesskap.

Bnr.1 og 4 må difor ut frå dette har vegrett over bnr.32.

Når det gjeld bnr.104 har retten kome til eit anna resultat. Dette er eit bruk som har oppstått etter at utskiftinga i 1906 var slutta. Det er difor ikkje eit bruk som kjem inn under Hopland Fellesskap. Bnr.104 er utskilt etter bnr.32. Eigaren av bnr.104 kunne difor ikkje få vegrett over bnr.32 utan at eigaren av bnr.32 samtykte i det. Det er det ikkje lagt fram prov som tyder på. Sjølv om eigaren av bnr.2 - som bnr.104 er utskilt frå - har ynskt å gje bnr.104 ein slik vegrett, kan han ikkje gjera det utan med samtykke av eigaren av bnr.32 som vegretten vil gå over.

Saksøkjar nr.1 og 2 har lagt ned påstand om å verta tilkjent sakskostnader for sakkunnig hjelp. Retten ser det imidlertid slik at saka er delvis vunne og delvis tapt for desse saksøkjarane og finn difor ikkje å kunne ilegge sakskostnader. Dette i samsvar med § 174.1 i tvistemålslova.

Slutting:

1. Eigaren av gnr.172, bnr.2, Johannes Vatnøy, har vegrett over gnr.172, bnr.32.
2. Eigaren av gnr.172, bnr.104, Olav Kåre Vatnøy, har ikkje vegrett over gnr.172, bnr.32.
3. Eigarane av gnr.172, bnr.1 og bnr.4, Andreas Hopland og Sigvard Hopland, har rett i veg nr.6 over bnr.32.
4. Sakskostnader vert ikkje tilkjende.

Dommen er samrøystes.

Kvar av tvisteeemna har ein verdi større enn kr. 2.000,-

Jordskifteretten tok deretter spørsmålet om omlegging og utviding av den nåverande veg nr.6 frå fylkesvegen til Fisketangen opp til handsaming og sa slikt

Skjøn:

Lindås kommune har kravd utviding og omlegging av veg nr.6 for å få ein tenleg veg fram til sin eigedom på Fisketangen, bnr.96. Ein syner i så måte til innlegget til adv. Lorentzen ved innleiinga av saka. Eigarane av bnr.32, Helga og Kjell A. Orvedal synes framleis at denne vegtraséen kjem for nært husa deira og især brønnen. Dei vil ha vegen heilt vekk frå bnr.32, idet dei fryktar at vegen med tida vil verta offentleg, og at trafikken då vil auka monaleg. Eigarane av bnr.1, 2 og 4 vil at vegen skal gå der han nå går slik at dei slepp kostnadene som fylgjer med ei utviding og omlegging.

Jordskifteretten skal få merke:

Dei tilhøve som kan utvikle seg i samband med bruken av veg nr.6 gjennom tunet til bnr.32, er så ugunstige at det bør søkast å få ei løysing på dei. Fortsatt bruk av vegen slik den går gjennom tunet til bnr.32, slik som m.a. eigar av bnr.2 helt fast på, vil lett føre til konflikter sjølv om det vart gjeve detaljerte reglar om vegen. Jordskifteretten har difor kome til at ei utviding på første del av vegen og ei omlegging av siste dgl, må vera det rette. Omlegginga er frå om lag der vegen til husa på bnr.104 tar av frå veg nr.6 og fram til grensa mot bnr.96. Retten finn at sjølve vegbreidda må vera 3,5 m i alt pluss tillegg for grøfter og skråningar. Dette fører til ei utviding av vegen der den ikkje vert omlagd. Kor stor breidde som går med til vegen vil avhenge av terrengtilhøva dei einskilde stader. Jordskifteretten har difor merka den eine sida av vegen der ein reknar med at toppen av skjæringa eller foten av fylling kjem. Samtidig har retten prøvd å anslå breidda på vegkroppen på desse stadene. Dette for å få arealet som går med til vegen. Utgangspunktet er heile tida at vegbreidda skal vera 3,5 m, breidda på det som går med til heile vegen vil då avhenge av terrenget den går gjennom.

Vegen er til bruk for alle bruk som har eigedom som støyter inn til vegen. I dommen tidlegare i denne saka vart det fastslege at eigarane av bnr.1, 2 og 4 har vegrett over bnr.32, og kommunen sin vegrett over bnr.32 fram til bnr.96 er uomtvista. Alle desse vegrettane vert nå flytta over på den omlagde vegen, slik at det ikkje vil vera att vegrettar for andre gjennom tunet til bnr.32 når den omlagde vegen er bygd.

Kostnadene med utvidinga og omlegginga må delast etter den nytte dei einskilde bruk har av vegen. For eigarane av bnr.32 vil det i tillegg kome fordeler med å verta kvitt andre sine vegrettar gjennom tunet. Den største nytten av denne vegen har likevel eigaren av bnr.96, Lindås kommune, som difor må bera størstedelen av vegkostnadene. Den omlagde vegen vil for ein stor del gå over bnr.6, og sjølv om det kan vere til ulempe for bruket å få ein veg gjennom teigen, fører det og føremoner med seg, mellom anna kan eigaren av bnr.6 her koma til ein del skog som elles ville ha vore tyngre for han å drive ut. Så også dette bruket må vera med på kostnaden.

Grunnen som går med til vegutviding og omlegging vil verta erstatta slik: 8 kr. pr. m² for dyrka mark, 4 kr. pr. m² for god utmark og 3 kr. pr. m² for dårleg utmark. Dessutan finn retten at det er riktig å erstatte restareal på bnr.32 og bnr.50. Desse areala vert lite nyttande etter at den nye vegen

er bygd. På bnr.32 er dette arealet mellom den nye veggen og grensa mot bnr.6, og på bnr.50 er det den trekanten som vert liggjande att mellom den gamle og den nye veggen. Desse areala vert erstatta med same pris som veggrunnen, men arealet er framleis til full eigedom og bruk for bnr.32 og bnr.50. Eigarane av bnr.32 får til gjengjeld frigjevne areal for den vegretten som går gjennom tunet, og dette arealet går difor i frådrag frå det arealet dei skal ha erstatning for.

Slutting:

1. Veggen tek til i vestre kant av fylkesvegen og går fyrst over bnr.28 og grensa for nordre side av veggen tek til i V i stein i vegkant og er vidare merka med 5 V'ar i nedsette steinar. I tillegg til utvidinga her, skal veggen utvidast med 1 m på søre side av veggen for å gjeva plass til grøft. Herfrå er sørsida av veggen merka med V i steinar og berg, og veggen går over bnr.50 der veggen tar av frå den nåverande veg, går så over bnr.32 og likeeins over bnr.6 fram til grensa mot bnr.96. På heile denne strekkja er søre sida av veggen merka med V i berg. Mellom merka skal veggen fylgja ei naturleg vegkurve. Yttergrensene for veggen vil elles gå fram av det kartet som er laga i samband med saka.

Veggen er utlagd til bilkøyreveg med ei planeringsbreidd på 3,5 m og tillegg for grøfter og skråningar.

Veggen er til sams bruk for gnr.172, bnr.1, 2, 4, 6, 28, 32, 50, 64, 96 og 104.

Grunnen i veggen tilhøyrer dei bruk veggen går over medan bruksretten til veggen er sams for dei som skal bruka veggen.

2. Desse eigarane har rett på erstatning for avgjeve grunn til utviding og omlegging av veggen:

Eigaren av bnr.6,			
Sigmund L. Hopland,	for 460 m ²	à kr. 3,-	= kr. 1.380,-
Eigaren av bnr.28,			
Odny Maland,	" 160 m ²	" " 8,-	= " 1.280,-
Eigaren av bnr.32,			
Helga og Kjell Orvedal	for 270 m ²	à kr. 4,-	
	- 100 m ²	" " 8,-	= 280,-
Eigaren av bnr.50,			
Sigurd Hopsdal,	for 165 m ²	à kr. 4,-	= 660,-
Eigaren av bnr.104,			
Olav Kåre Vatnøy,	for 35 m ²	à kr. 4,-	=
			<u>140,-</u>
			Sun = 3740,-

I denne erstatninga er og inkludert dei to restareala på bnr. 32 og bnr. 50 som vert ulaglege etter at den nye veggen er bygd. Desse areala tilhøyrer framleis bnr.32 og 50 til full eigedom. Til frådrag går då det frigjevne arealet i tunet på bnr.32.

Erstatninga for veggrunn skal gjerast opp i samband med det endelege oppgjeret for veggen.

Den skogen som må hoggast i samband med vegbygginga, tilfello det bruket den står på.

3. Kostnadene med denne vegutvidinga og omlegginga av vegen skal svarast av brukarane av vegen etter den nytte dei har av vegen slik:

Eigaren av bnr. 1, Andreas Hopland,	skal svare	2 %
" " " 2, Johannes Vatnøy,	" "	3 %
" " " 4, Sigvard Hopland,	" "	2 %
" " " 6, Sigmund L. Hopland,	" "	5 %
" " " 28, Odny Maland,	" "	4 %
" " " 32, Helga og Kjell Orvedal,	" "	16 %
" " " 64, Kjell Orvedal,	" "	3 %
" " " 96, Lindås kommune,	" "	60 %
" " " 104, Olav Kåre Vatnøy,	" "	5 %
	Sum	100 %

Det framtidige vedlikehaldet av vegen skal svarast slik:

Eigaren av bnr. 1, Andreas Hopland,	skal svare	3 %
" " " 2, Johannes Vatnøy,	" "	4 %
" " " 4, Sigvard Hopland,	" "	3 %
" " " 6, Sigmund L. Hopland,	" "	6 %
" " " 28, Odny Maland,	" "	5 %
" " " 32, Helga og Kjell Orvedal,	" "	7 %
" " " 64, Kjell Orvedal,	" "	4 %
" " " 96, Lindås kommune,	" "	61 %
" " " 104, Olav Kåre Vatnøy,	" "	7 %
	Sum	100 %

4. Eigaren av bnr.96, Lindås kommune, skal stå som ansvarleg for bygging av vegen og stå for finstikking av vegen, utrekningar og arbeidet med vegen. Kommunen kan ta til med vegarbeidet så snart saka er rettskraftig.

Under arbeidet med vegen kan ein føretaka små endringar av den vegtracè jordskifteretten har stukke, dersom dette er heilt naudsynt for framdrifta av vegen.

Vegen skal vera ferdig opparbeidd innan 1. mai 1988.

5. Same dato, 1. mai 1988, fell alle rettar andre bruk har i veg nr.6 over tunet til bnr.32 vekk.
6. Lindås kommune fører også rekneskap over utgifter med vegbygginga og syter for at skuldige beløp vert innbetalte av partane.
- Kommunen kan også krevja inn forskottsvise beløp av partane til vegbygginga, når kommunen sjølv svarar sin part.
7. Den gamle vegen frå den nye vegen og fram til der den kryssar grensa mot gnr.32 er framleis til bruk for dei eigedomar som støyter inntil vegen.
8. Kommunen sin bruk av vegen skal ikkje gå ut over det som drift av bnr.96 som landbrukseigedom fører med seg. Vegen er framleis å sjå på som ein privatveg, og det skal settast opp skilt med "Privat veg" der vegen tar av frå fylkesvegen.

9. Dei portsøylene som nå står ved innkøyringa av veggen må settast oppatt når veggen er ferdig bygd.

10. Under bygging av veggen må det synast stor varsemd slik at det ikkje oppstår skader på brønnen til bnr.32. Ved passering av brønnen må ikkje veggen under noko høve koma nærare brønnen enn veggen må er merka i marka. Ved vegbygginga over bnr.28 må det visast stor varsemd, så ikkje vass- og kloakkleidinga til bruket vert skadd.

Dette møtet kostar:

..... Sum kr. 2.430,-

som etter retten sitt skjønn vert å betala av partane såleis:

Eigaren av gnr.172, bnr. 2, Johannes Vatnøy,	kr.	315,-
" " " 172, " 28, Odny Maland,	"	200,-
" " " 172, " 32, Helga og Kjell Orvedal,	"	600,-
" " " 172, " 96, Lindås kommune,	"	1.000,-
" " " 172, " 104, Olav Kåre Vatnøy,	"	315,-
	<u>Sum Kr.</u>	<u>2.430,-</u>

Desse betalte dei skuldige beløp:

Johannes Vatnøy, Olav Kåre Vatnøy og Lindås kommune v/ Kåre Jordal.

Dei som ikkje har betalt, skal betale dei skuldige beløp under rettsleg tvang til Nord- og Midhordland jordskifterett innan 15 - femten - dagar etter at saka er forkynt.

Jordskiftemeddommarane fekk utbetalt det dei hadde til gode.

Nå vart framlagt fullmakt frå Odny Maland til Ole Hopland, dok.nr.20.

Den tinglyste utskrift vert å taka vare på av eigaren av bnr.96, Lindås kommunen.

Denne saka vert under rettsleg tvang sett i verk den 1. august 1986.

Forkynning skjøn ved at utskrift av saka vert sendt til partane i rek.brev.

Saka vart avslutta ved opplesing av rettsboka. Til stades ved opplesinga var:

For Odny Maland møtte Ole Hopland med skriftleg fullmakt. For Lindås kommune møtte Kåre Jordal, Olav Kåre Vatnøy og Johannes Vatnøy.

Rettsformannen gjorde greie for ankereglane og gjorde spesielt merksam på at ankefristen på 2 - to - månader går frå forkynninga. Dersom det berre skal ankast på ilegging av sakskostnader til sakkundig hjelp, går slik anke etter reglane for kjæremål og ankefristen er då 2 - to - veker.

På førespurnad kom det ingen innvendingar mot leiinga av retten eller føringa av rettsboka.

Retten heva.

Hopland i Lindås, den 25. april 1986.

Arnold Skarseth (s)

Magne Askeland (s)

Kjartan Mongstad (s)

Rett utskrift:

Arnold Skarseth

